

Mededeling

PB99-175
9 juli 1999
7.30 uur

Criminaliteit, milieu en politiek in kaart gebracht

De leefsituatie van de Nederlandse bevolking 1997 deel 2

In 1997 is een kwart van de bevolking van 15 jaar en ouder slachtoffer geworden van veel voorkomende criminaliteit. De aandacht voor het milieu is in de periode 1989 -1997 afgenomen. Zes van de tien personen van 18 jaar en ouder hebben voor een langere periode een voorkeur voor een bepaalde politieke partij. Dit staat in de tweede rapportage van het CBS over de leefsituatie van de Nederlandse bevolking 1997 die vandaag verschijnt. In deze publicatie staan de thema's criminaliteit, milieu en politiek centraal.

Een van de vier mensen slachtoffer van criminaliteit

In de periode 1992 - 1997 geeft jaarlijks ongeveer een kwart van de bevolking van 15 jaar en ouder aan dat men slachtoffer is geweest van een of meer delicten. In 1997 is dertien procent van de bevolking in de voorafgaande twaalf maanden slachtoffer geworden van diefstal, zoals fietsdiefstal, zakkenrollerij of inbraak. Tien procent werd slachtoffer van vandalisme. Vijf procent werd slachtoffer van geweld, zoals bedreiging, mishandeling of een seksueel delict. De meeste slachtoffers vallen onder jongeren, mannen en inwoners van zeer sterk stedelijke gemeenten. In 1997 voelde vijftien procent van de bevolking zich in veel situaties onveilig. Het betreft situaties waarin men 's avonds alleen thuis is, als er onverwacht wordt aangebeld, bij het uitgaan, op bepaalde plekken in de wijk en met betrekking tot een mogelijke inbraak thuis. Vooral ouderen, vrouwen en inwoners van zeer sterk stedelijke gemeenten voelen zich onveilig.

CBS-Persdienst

Postbus 4000
2270 JM Voorburg
tel. (070) 337 58 16
fax (070) 337 59 71
E-mail:
persdienst@cbs.nl

Het CBS
is een dienst van
het Ministerie van
Economische
Zaken

Aandacht voor milieu gedaald

De aandacht voor het milieu is in de periode 1989-1997 afgenomen. Milieu wordt minder vaak – een daling van 58% naar 13% – als een belangrijk maatschappelijk probleem ervaren. Twee van de drie personen van 18 jaar en ouder ervaren overlast van stank of geluid. In de periode 1989-1997 is de ervaren overlast door geluid of stank verminderd. Dit geldt voor bijna alle provincies. Noord-Holland is evenwel een uitzondering. Vooral overlast door vliegtuiglawaai is daar fors toegenomen, van 22% naar 37%.

Criminaliteit belangrijkste maatschappelijke probleem

Gevraagd naar de belangrijkste maatschappelijke problemen in 1997, noemt 43% van de bevolking problemen van criminaliteit, wet en orde. Andere probleemgebieden zoals 'minderheden en discriminatie', 'werk en werkgelegenheid', 'gezondheid en zorg' en 'milieu' completeren de top vijf. In 1997 was 8% vóór een onbeperkte toestroom van asielzoekers, wilde 73% een beperking en 19% een volledige stop. Hoewel ze soms op een andere partij stemden, had 62% van de 18-plussers reeds een langere periode een voorkeur voor een bepaalde partij. De PvdA wordt met 29% het vaakst genoemd, gevolgd door de VVD en het CDA (elk 24%), D66 (10%) en GroenLinks (5%).

Technische toelichting

In drie deelrapporten over 'De leefsituatie van de Nederlandse bevolking 1997' zijn de belangrijkste resultaten van het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS) 1997 opgenomen. Deel 1 – reeds eerder verschenen - heeft betrekking op gezondheid en kwaliteit van de arbeid. Deel 3 behandelt tijdsbesteding en maatschappelijke participatie en verschijnt binnenkort.

In het nu beschikbare deel 2 staan uitkomsten over 'Criminaliteit, milieu en politiek' centraal.

In het eerste hoofdstuk wordt ingegaan op criminaliteit en rechtshulp. Kerncijfers over veel voorkomende criminaliteit hebben betrekking op slachtofferschap van verschillende soorten delicten, zoals geweld, diefstal en vandalisme, en op gevoelens van onveiligheid. Ook wordt aandacht besteed aan het beroep dat de bevolking doet op rechtskundige instanties.

Het tweede hoofdstuk betreft statistische informatie over de omgeving waarin we leven: het milieu. De ervaren geluid- en stankhinder in de woonomgeving, het milieubesef en milieubewust gedrag van de Nederlandse bevolking komen hierin aan de orde.

In het derde hoofdstuk - politiek – wordt onder meer aandacht geschonken aan de partijvoorkeur, de band met een politieke partij en de politieke belangstelling. Daarnaast is aandacht voor, de door burgers als belangrijkste ervaren, maatschappelijke problemen in het land.

Deze informatie is beschikbaar over allerlei groepen uit de bevolking. In tabellen zijn de cijfers uitgesplitst naar geslacht, leeftijd, opleiding, samenstelling van het huishouden en stedelijkheid. Ook staan trendmatige ontwikkelingen op een rij. Daar waar relevant worden dwarsverbanden gelegd en worden de gegevens in meer detail besproken.

Noot voor de redactie

Voor achtergrondinformatie kunt u contact opnemen met het Centraal Bureau voor de Statistiek in Heerlen, ir. H. Huys (045) 570 73 21 (criminaliteit), drs. H. Schmeets tel. (045) 570 72 76 (milieu en politiek). Overige informatie kunt u verkrijgen bij de persdienst van het CBS, tel. (070) 337 58 16. De reeks publicaties over de leefsituatie en de afzonderlijke delen kunnen worden besteld bij de bestelservice van het CBS te Heerlen, telefoon (045) 570 70 70, fax (045) 570 62 68 of e-mail: verkoop@cbs.nl.